

SERWIS INFORMACYJNY SOLIDARNOSCI

5 października 1989

GDANSK. W dniach 4-5.10.89 odbyło się w posiedzenie prezydium Krajowej Komisji Wykonawczej 'Solidarności'. Prezydium omówiło wstępnie problemy, które będą przedmiotem obrad KKW. Opracowano projekty uchwał: w sprawie udziału przedstawicieli 'Solidarności' w pracach Rad Narodowych, w sprawie upoważnienia sekcji branżowych do podpisania protokołów dodatkowych do układów zbiorowych pracy, w sprawie składek członkowskich i zasiłków rodzinnych, w sprawie finansowania sekcji zawodowych i branżowych 'Solidarności', w sprawie powołania Komisji Zjazdowej. Przyjęto projekt wzorcowej ordynacji wyborczej na Walne Zebranie Delegatów Regionalnych 'Solidarności'. Wyrażono stanowisko Prezydium w sprawie pluralizmu w ruchu harcerskim. Omówiono sytuację w zakresie odzyskiwania majątku 'Solidarności' znajdującego się w rękach OPZZ, stwierdzając, że obecny dysponent tego majątku odmawia realizacji ustaleń Okrągłego Stołu uniemożliwiając dostęp do dokumentacji. Zatwierdzono program szkoleń. Omówiono kwestię uprawnienia związku do uczestnictwa w rozdziale miejsc w sanatorium. Przyjęto informację o przebiegu akcji protestacyjnych więźniów, podkreślając, że zadaniem rządu jest znalezienie wyjścia z obecnej sytuacji. Postanowiono kontynuować stosowanie uchwały I Zjazdu Delegatów Solidarności w sprawie uposażeń działaczy związkowych pochodzących z wyboru. Przedyskutowano sprawę dostępu Związku do środków masowego przekazu. Omówiono propozycję stanowiska KKW wobec obecnej sytuacji gospodarczej.

Nie jesteśmy w stanie podać żadnych dodatkowych informacji na temat przebiegu posiedzenia Prezydium KKW, ponieważ - (w ramach postępującej jawności i demokratyzacji życia związkowego?) - Prezydium podjęło decyzję, iż jedyną osobą uprawnioną do przekazywania informacji i do obserwowania przebiegu obrad jest rzecznik Lecha Wałęsy. Nasz korespondent nie został wpuszczony na salę. Członkom Prezydium dziękujemy za pomoc w wykonywaniu naszych obowiązków zawodowych i za dążenie do jak najpełniejszego informowania związkowców i całego społeczeństwa.

CIESZYN. 5 października o godz. 15.30 na cieszyńskim rynku rozpoczął się marsz protestacyjny przeciwko budowie koksowni w Stonawie, zorganizowany przez Macierz Ziemi Cieszyńskiej, Pracownię na Rzecz Wszystkich Istot, 'S' Polsko-Czeską i Komitet Obywatelski 'S' w Cieszynie. W manifestacji wzięło udział ok. 3 tys. osób. W trakcie manifestacji przemawiali: poseł OKP Janusz Okrzesik, senator OKP Andrzej Kralczyński i poseł z ramienia SD Jan Knopek. W trakcie wiecu odczytano oświadczenie bielskiej RKO 'S'. Oto fragmenty: '17 maja br. RKO NSZZ 'S' Regionu Podbeskidzia uchwaliła rezolucję potępiającą budowę zabójczej dla Beskidów ogromnej koksowni zlokalizowanej w Stonawie w Czechosłowacji, 600 metrów od polskiej granicy. (...) Czujemy się zobowiązani do ponownego zarządzania od naszych władz podjęcia energicznych działań w obronie beskidzkiej przyrody oraz naszego zdrowia i życia'. Oświadczenie to podpisało 103 przedstawicieli Komisji Zakładowych NSZZ 'S' zrzeszonych w RKO 'S' Podbeskidzia. Po wiecu na Cieszyńskim rynku demonstrujący udali się nad granicę. Po stronie Czeskiej na bulwarach przy Olzie widać było oddziały czeskiej milicji, zgromadzone w związku z podobną manifestacją planowaną po drugiej stronie granicy.

Oto kilka informacji nt. koksowni w Stonawie. Dane te zacerpnęliśmy z dokumentu wydanego przez niezależny Północnomorawski Klub Ekologiczny: Budowę koksowni rozpoczęto w 1976 r., ale w 1977 r. prace wstrzymano z powodu braku pieniędzy.

Inwestycje ponownie podjęto w 1987 r. Uruchomienie pierwszej części planowane jest na 1995 r. Pełną moc (produkcja 2,4 mln ton koksu) koksownia ma osiągnąć w 1999 r. Czescy ekologodzy, powołując się na wyniki badań polskich, stwierdzają, że uruchomienie obiektu doprowadzi do wielokrotnego przekroczenia norm skażenia atmosfery w rejonach przygranicznych: 1,8 raza przekroczona zostanie dopuszczalna ilość tlenu siarki, pięciokrotnie – norma tlenu węgla i amoniaku, pięćdziesięciokrotnie – fenolu, pyłów i cyjanowodoru, zaś benzopirenu – 3200 razy (sic!). Koksownia doprowadzi do zniszczeń ekologicznych na terenie Polski w paśmie 15–20 km od granicy. Obniżeniu ulegnie również jakość wód w tym regionie. "Jeszcze nie jest za późno – stwierdza Klub – bo z ogólnych środków przeznaczonych na budowę koksowni (6 mld koron) zainwestowano dotychczas nieco ponad 0,5 mld na przygotowanie terenu, odwodnienie, wyposażenie, miejsca pod budowę i na szyny kolejowe. Nieomal wszystkie te obiekty można wykorzystać dla innych celów. (...) Więc nie pozostaje nic innego niż oznajmić najgłośniej: STOP ZBRODNI!! WSTRZYMAC STONAVE!!" (Zobacz też informacje wai)

GDANSK. 5 października delegacja francuskiej centrali związkowej CFDT złożyła wizytę przewodniczącemu 'S' Lechowi Wałęsie. Przedmiotem rozmowy była współpraca między związkami w nowej sytuacji gospodarczej przedsiębiorstw.

SWIDNICA. Zakończył się tu strajk głodowy więźniów, trwający od 27 września. Odpowiedzieli oni w ten sposób na apel ministra sprawiedliwości oraz przewodniczącego Obywatelskiego Klubu Parlamentarnego o spokój w zakładach karnych.

WADOWICE. 2 października więźniowie z Zakładu Karnego wystosowali apel do swoich kolegów, przebywających w innych więzieniach. Oto fragmenty apelu: '/.../ Za pośrednictwem NSZZ 'Solidarność' Region Podbeskidzie osadzeni w Zakładzie Karnym w Wadowicach zwracają się z prośbą o niepodejmowanie dalszych akcji protestacyjnych w zakładach karnych i aresztach do końca bieżącego roku. Zwracając się z powyższym apelem mamy na uwadze fakt wypowiedzi ministra sprawiedliwości i posłów OKP w dniu 29 września 1989 roku, dotyczących prac ustawodawczych nad projektem aktu łaski obejmującym również osoby wielokrotnie karane. /.../ Pokażmy, że nie wolno nas traktować jak obywateli niższego rzędu, niech wreszcie skończa się mity na nasz temat, niech społeczeństwo dowie się, że większa część z nas odsiada kilkulatnie wyroki za przestępstwa, których stopień społecznego niebezpieczeństwa jest znikomy. W związku z powyższym zwracamy się o podjęcie tego apelu i zaprzestanie wszelkich akcji protestacyjnych z dniem 5 października 1989 roku, podkreślając jednocześnie, że najważniejszą rzeczą jest dobro ogółu i nie możemy o tym zapomnieć.'

WAŁBRZYCH. Napięta sytuacja panuje w komunikacji PKS. Pracownicy oddziałów w Wałbrzychu, Swidnicy, Dzierżonowie i Kłodzku oczekują na podwyżki płac. Może dojść do strajków.

KRAKOW. Regionalny Komitet 'Solidarności' Małopolska wydał 4 października 3 uchwały. Oto ich fragmenty: 'RKS Małopolska podtrzymuje swoje stanowisko zawarte w dniu 28 czerwca oraz w uchwale KKW z dnia 19 sierpnia o ochronie nazwy i znaku związku i uważa za niewłaściwe nadawanie nazwy 'solidarność' partiom politycznym, stronnictwom, komitetom i innym organizacjom.', '/.../RKS opowiada się za samodzielnością gminnych i wiejskich komitetów obywatelskich i nie widzi potrzeby funkcjonowania komitetów

wojewódzkich i regionalnych jako nadrzędnych ogniw ruchu obywatelskiego.', 'RKS zwraca się o aktywny udział wszystkich komisji zakładowych w wyborach do rad pracowniczych i: o powołanie w skład rad ludzi rzetelnych i odpowiedzialnych./.../'.

KATOWICE. Regionalna Komisja Wykonawcza region śląsko-dąbrowski opublikowała komunikat w sprawie zasad finansowania działaczy Solidarności: 'W związku z przypadkami udzielania przez administrację zakładów pracy niektórym z działaczy naszego związku uprawnień nie przewidzianych w przepisach prawa - śląsko-dąbrowska RKW NSZZ 'S' przestrzega wszystkich swoich członków przed kolejnymi próbami kompromitowania Solidarności. Korzystanie z wątpliwych moralnie i prawnie specjalnych przywilejów było dotąd charakterystyczne dla osób z nomenklatury partyjnej oraz organizacji z nią związanych.(...) Nie należy dopuszczać, by także i naszych działaczy starano się uczynić pasożytami spauperyzowanych już dziś zakładów pracy, chociażby przez przyznawanie płatnych oddelegowań ponad limit prawem przewidzianych. Mając na względzie czystość intencji oraz troskę o dobro naszego związku - śląsko-dąbrowska RKW zobowiązuje wszystkie struktury związkowe do b e z w z g l ę d n e g o domagania się w każdym przypadku poszanowania obowiązującego prawa.'

POZNAN. 5 października "Solidarność" 14 poznańskich zakładów wystosowała do wojewody poznańskiego następujący protest: " Protestujemy przeciw ostatniej podwyżce cen chleba i podstawowych artykułów żywnościowych. Uważamy te posunięcia jako prowokacyjne ze strony monopolistów, uderzające w społeczeństwo jak i nowy rząd premiera Mazowieckiego. Odbudowa naszej zrujnowanej gospodarki musi się odbywać kosztem wyrzeczeń, ale podstawowe artykuły żywnościowe powinny być dotowane aż do chwili uporządkowania gospodarki. Jako pracownicy zakładów uspołecznionych nie mamy możliwości rekompensowania cen z dnia na dzień."

RADOM. Po wczorajszym plenarnym posiedzeniu zarządu wojewódzkiego ZNP protestujący od kilku dni radomscy nauczyciele - członkowie ZNP zawiesili akcje. Natomiast nadal trwa protest pracowników wojewódzkiego Zespołu Opieki Zdrowotnej w Krychnowicach. 4.10. odbyło się tu spotkanie załogi z posłem, który namawiał protestujących do zaprzestania akcji. Jutro delegacja KZ 'S' ze szpitala krychnowickiego zostanie przyjęta przez min. J. Kuronia.

RADOM. O 200 tys zł wzrosły zarobki okręgowej spółdzielni mleczarskiej w Radomiu. Podejrzewa się, że spółdzielnia ta weszła w spółkę z innymi mleczarniami w Zwoleniu, Lipsku i Koziencach i magazynuje olbrzymie ilości masła w specjalnie wynajętej chłodni w Kielcach czekając na wyższe ceny. Pytani o tę sprawę pracownicy spółdzielni nie chcą udzielać żadnych informacji i odsyłają do prezesa. W poniedziałek 9.10 odbędzie się spotkanie przedstawicieli MKR NSZZ 'S' z zarządem spółdzielni i tamtejszą komisją zakładową.

KIELCE. Związek Zawodowy 'S' Transportu Prywatnego w Kielcach wydał pismo, w którym związkowcy informują, że 28 września prezes Zrzeszenia Transportu Prywatnego w Kielcach wyrzucił z siedziby Zrzeszenia członków Komisji Regionalnej 'S' Transportu Prywatnego, odbywających cotygodniowe spotkanie. Przyczyną takiej reakcji prezesa była różnica zdań jaka się zarysowała podczas spotkania między prezesem a członkami komisji regionalnej, dotycząca metod sprawowania kontroli nad dystrybucją paliwa dla właścicieli taxówek. Ponadto prezes zakwestionował legalność związku i na protest

zgrupowanych w sali zareagował krzykiem, wyzwiskami i usunięciem ich z sali. W związku z tym wydarzeniem KR'S' wyraziła votum nieufności wobec władz Zrzeszenia Transportu Prywatnego i domaga się usunięcia prezesa z zajmowanego stanowiska oraz rozliczenia jego działalności.

KIELCE. Prezydium Zarządu Regionu Świętokrzyskiego NSZZ 'S' wydało komunikat, w którym m.in. czytamy: 'Warunkiem skutecznego działania wszystkich organizacji społecznych, w tym i naszego związku, jest systematyczna praca ciał statutowych. W przypadku NSZZ 'S' zakłada to cykliczność spotkań Komisji Zakładowych, Zarządów Regionu, zebrań środowiskowych. W naszym Regionie Świętokrzyskim zebrania przewodniczących wszystkich Komitetów Zakładowych odbywają się cotygodniowo (...), posiedzenia zarządu w dwutygodniowych odstępach (...), posiedzenia prezydium Zarządu Regionu co tydzień. Stan ten trwa od stycznia br. Nie uważamy tego za rzecz szczególną (...). Praktyka systematycznej pracy ciał związkowych, która jest wypełnianiem zwyczajnych obowiązków, nie może być przedstawiana jako wydarzenie i sukces'.

BIELAWA. 1 października rozpoczęło się w Bielawie szkolenie członków komisji zakładowych 'Solidarności'. Obejmuje m.in. ekonomię, prawo, samorządność, a także historię, literaturę, filozofię. W spotkaniach uczestniczył senator Mieczysław Tarnowski.

WSCHODNIOEUROPEJSKA AGENCJA INFORMACYJNA.

TASZKIENT. 3 października troje działaczy niezależnych (1 członek narodowego ruchu Tatarów krymskich i dwie aktywistki Związku Demokratycznego) rozpoczęło głodówkę przed budynkiem kina "Uzbekistan". Uczestnicy protestu domagają się przyznania Tatarom prawa powrotu na Krym. Na transparentach rozwieszonych koło miejsca głodówki umieszczono fotografie ukazujące policyjną pacyfikację tatarskiej demonstracji 9 września. Po kilku godzinach uczestnicy głodówki zostali zatrzymani i umieszczeni w areszcie, gdzie kontynuują swój protest.

MOSKWA. 3 października na Łużnikach odbył się wiec "Zjednoczonego Frontu Pracujących" pod hasłami: "Precz ze spółkami", "Nie - podwyżkom cen", "Dość rozpijania narodu". Na wiecu wystąpili przedstawiciele interfrontów z krajów nadbałtyckich. Większość robotników uczestniczących w wystąpieniu nie doczekała do chwili przyjęcia rezolucji, opuszczając miejsce manifestacji i porzucając transparenty przywiezione i wręczone demonstrantom przez organizatorów.

Czechostowacja
PRAGA. W godzinach popołudniowych w centrum Pragi odbyła się manifestacja przeciwko budowie koksowni w Stomavie, w której wzięło udział około 300 osób. W trakcie odczytywania odezwy Północnomorawskiego Klubu Ekologicznego, Karty 77 oraz Solidarności zostali zatrzymani L. Mareckova i Ivan Srek.